

چکیده:

مقوله هماهنگی معماری و سازه، که از دیرباز به عنوان یکی از ویژگی‌های بنیادین معماری شناخته می‌شود، متأسفانه در بسیاری از طرح‌های معماری امروز، به طرز شایسته و بایسته مورد توجه قرار نمی‌گیرد و چه بسا در برخی موارد بین معماری و سازه انفکاک و جدایی رخ می‌دهد. مصادیقی هم‌چون: وجود عناصر سازه‌ای مزاحم مانند ستون و دیوارهای برشی در داخل فضای معماری، تعبیه مهاربندهای فولادی در نمای خارجی ساختمان، عدم وجود زبان فهم مشترک بین مهندسین معمار و سازه در تیم‌های طراحی، فعالیت گسترده دفاتر طراحی ساختمان فاقد معمار و غیره، اصولاً نشان از بروز مسأله‌ای جدی به نام انفکاک معماری و سازه در صنعت ساختمان کشور دارد و کمتر مهندس معماری را می‌توان یافت که در طول دوران کاری خویش با این بحران مواجه نشده باشد.

از این رو مطالعات پیش‌رو را بر اساس این هدف نگاشتیم که یک مهندس معمار را با راهبردها و شیوه‌های کاربردی جهت تحقق هماهنگی، وحدت و همسازی معماری و سازه در طرح‌های خود آشنا نماید و بنابراین پرسش اساسی این مطالعات نیز، چیستی و چگونگی این راهبردها خواهد بود. شایان ذکر است، تاکنون روش‌های متعددی مانند: روش مقداری، استفاده از سازه‌های نوین، هماهنگی حرفه‌ای بین مهندسان معمار و سازه و غیره در زمینه تحقق هماهنگی بین معماری و سازه پیشنهاد شده است. در این مطالعات ضمن پرداختن به روش‌های فوق، راهبرد هندسه - که روش پیشنهادی نویسندگان بوده و از معماری سنتی ایران الهام گرفته شده است - مورد توجه و کنکاش قرار می‌گیرد.

از سوی دیگر در دنیای امروز، نقش مهم صنعت گردشگری در زمینه‌های گوناگون اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قابل اغماض نبوده و این صنعت در بسیاری از کشورها به عنوان صنعت اصلی و اساسی شناخته می‌شود. به ویژه در کشور ایران که از یک سو شاکله اداره کشور مبتنی بر معادن فسیلی و نفت است و از سوی دیگر قدمت تاریخی و جاذبه‌های طبیعی فراوان آن موجب شده که این سرزمین در زمینه گردشگری و توریسم پتانسیل‌های زیادی را داشته باشد، صنعت گردشگری می‌تواند نقش مهم خود را در این زمینه به نمایش بگذارد. بنابراین بر آن شدیم تا با تهیه این مطالعات و بررسی جوانب گوناگون مرتبط با طرح، بتوانیم علاوه بر پرداختن به چالش بین سازه و معماری، سهمی هرچند ناچیز نیز، در راستای ارتقاء صنعت گردشگری کشور داشته و در این مسیر به کشور عزیزمان خدمت نماییم.

روش انجام مطالعات در قالب پنج فصل و شامل: شناخت و تبیین موضوع و دلایل اهمیت آن، مبانی نظری مطالعات شناسایی و مطالعه سایت و بستر طرح، احکام طراحی، روند طراحی از کانسپت و ایده تا طرح معماری می‌باشد که در نهایت نیز بر اساس مطالب ارائه شده در فصول نتیجه نهایی مطالعات در قالب طرح معماری ارائه می‌گردد. قابل ذکر است؛ این پژوهش نوعاً هم کمی است و هم کیفی و بیانگر صفات مرتبط با موضوع. داده‌ها نیز عمدتاً از طریق بازدیدهای میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای و استنادی به دست آمده است.

نتایج تحقیقات نشان می‌دهد؛ هندسه در زمینه هماهنگی معماری و سازه متضمن دستاوردهای متعددی برای طرح از قبیل: انطباق مرکز معماری (جرم) و مرکز سازه (سختی)، عدم وجود عناصر مزاحم سازه‌ای در فضا و نمای معماری، ایجاد زبان فهم مشترک بین مهندس معمار و مهندس سازه و غیره - که هریک به نوبه خود مصداقی از وحدت معماری و سازه است - می‌باشد.

کلمات کلیدی: گردشگری، سازه، معماری، کویر مرنجاب